

185.

Ústavný zákon
zo dňa 21. júla 1939
o ústave Slovenskej republiky.

Slovenský snem sa usniesol na tejto ústave:

Slovenský národ pod ochranou Boha Všemohúceho od vekov sa udržal na životnom priestore mu určenom, kde s pomocou Jeho, od ktorého pochádza všetka moc a právo, zriadil si svoj slobodný slovenský štát.

Slovenský štát sduzuje podľa prirodzeného práva všetky mravné a hospodárske sily národa v kresťanskú a národnú pospolitosť, aby v nej usmernil sociálne protivy a vzájomne sa križujúce záujmy všetkých stavovských a záujmových skupín, aby ako vykonávateľ sociálnej spravodlivosti a strážca všeobecného dobra v súladnej jednotnosti dosiahol mravným a politickým vývojom najvyšší stupeň blaha spoločnosti i jednotlivcov.

HLAVA PRVÁ.**Všeobecné ustanovenia.**

§ 1

- (1) Slovenský štát je republikou.
- (2) Hlavou štátu je volený prezident.

§ 2.

Štátnu moc vykonávajú ústavou určené orgány.

§ 3.

- (1) Štátne občianstvo je jediné a jednotné.
- (2) Podmienky jeho nadobudnutia a zániku určuje osobitný ústavný zákon.

§ 4.

- (1) Územie Slovenskej republiky je jednotné a nedeliteľné.
- (2) Hranice republiky možno meniť len ústavným zákonom.
- (3) Hlavným mestom republiky je Bratislava.

§ 5.

- (1) Farby republiky sú; biela, belasá a červená.
- (3) Štátny znak, štátnu pečať, štátnu vlajku a štátnu zástavu určuje osobitný zákon.

HLAVA DRUHÁ.**Snem.**

§ 6.

Zákonodarná moc pre celé územie Slovenskej republiky prislúcha snemu.

§ 7.

- (1) Snem má 80 poslancov.

(2) Poslanci sa volia všeobecným, priamym, rovným a tajným hlasovaním.

§ 8.

Snem je volený na 5 rokov.

§ 9.

Právo voliť do snemu má štátny občan, ktorý prekročil dvadsiaty prvý rok svojho života a vyhovuje ostatným podmienkam volebného programu snemu.

§ 10.

Voliteľný je štátny občan, ktorý dovŕšil tridsiaty rok svojho života a vyhovuje ostatným podmienkam volebného poriadku do snemu.

§ 11.

Podrobnosti o volebnom práve a o voľbe upravuje volebný poriadok do snemu, ktorý sa vydá osobitným zákonom.

§12.

(1) O platnosti volieb do snemu rozhoduje volebný senát.

(2) Podrobnosti určuje osobitný zákon.

§ 13.

Poslanci sú zástupcami občanov celého štátu a vykonávajú svoj mandát osobne.

§ 14.

Poslanec po vyvolení složí v sneme túto prísahu:

„Prisahám na Boha Všemohúceho a Vševedúceho, že budem verný Slovenskej republike, že budem zachovávať zákony a mandát svoj plniť podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia. Tak mi Pán Boh pomáhaj !“

§ 15.

1) Poslanca, ktorý neplní svedomite svoju funkciu, alebo sa jej stane nehodným, možno pozbaviť mandátu.

(2) O strate mandátu rozhoduje štátna rada na návrh predsedníctva snemu.

§ 16.

(1) Poslancov snemu nemožno vôbec stíhať pre hlasovanie v sneme alebo vo výboroch. Pre výroky povedané tam pri výkone mandátu podrobení sú disciplinárnej moci snemu.

(2) K trestnému alebo disciplinárnemu stíhaniu alebo k akémukoľvek obmedzeniu slobody člena snemu pre iné činy alebo zanedbania je potrebný súhlas snemu. Ak snem nedá k tomu súhlas, je stíhanie navždy vylúčené.

(3) Ustanovenia predošlého odseku nevzťahujú sa na trestnú zodpovednosť, ktorú má člen snemu ako zodpovedný redaktor.

(4) Ak bol poslanec prichytený a zatknutý pri trestnom čine, súd alebo iný príslušný úrad je povinný to hneď oznámiť predsedovi snemu. Ak snem do 14 dní od zatknutia nesúhlasí s ďalším väznením, väznenie prestáva.

§ 17.

(1) Štátni a verejní zamestnanci, vyvolení za poslancov, dávajú sa po složení poslaneckej prísahy na dovolenú na čas trvania mandátu.

(2) Podrobnosti určuje osobitný zákon.

§ 18.

Poslanci môžu svedčiť o veciach, o ktorých sa dozvedeli v svojej poslaneckej funkcii, len so súhlasom predsedníctva snemu, a to i keď nie sú už členmi snemu.

§ 19.

(1) Prezident republiky svoláva snem na riadne zasadanie dva razy do roka; na jarné zasadanie v marci, na jasenné v októbri.

(2) Prezident republiky na žiadosť väčšiny poslancov je povinný svoláť snem na zasadanie mimoriadne. Ak to do 14 dní neurobí, svolá snem na mimoriadne zasadanie jeho predseda.

§ 20.

Keď vyprší volebné obdobie snemu, alebo ak prezident republiky snem rozpustí, voľby do snemu sa vykonajú do 60 dní.

§ 21.

(1) Snem sa môže usnášať v prítomnosti aspoň tretiny všetkých poslancov a k platnosti usnesenia je potrebná väčšina prítomných.

(2) K usneseniu o ústave, o ústavných zákonoch a ich zmene, o zmene štátneho územia, o vypovedaní vojny a uzavretí mieru a o obžalobe prezidenta je potrebná prítomnosť 2/3 všetkých poslancov a väčšina prítomných.

§ 22.

(1) Snem volí svoje orgány,

(2) Pre zasadnutia snemu platia ustanovenia rokovacieho poriadku.

§ 23.

(1) Členovia vlády majú právo sa zúčastniť na všetkých zasadnutiach snemu, jeho výborov a komisií a má sa im, dať slovo vždy, keď o to žiadajú.

(2) Na žiadosť snemu alebo výboru člen vlády musí prísť na zasadnutie.

§ 24.

Do výlučnej právomoci snemu patrí:

- a) voliť prezidenta republiky,
- b) usnášať sa o ústave, ústavných zákonoch a ich zmene,
- c) ustáliť štátny rozpočet,
- d) usnášať sa o záverečných účtoch,
- e) vydávať zákony o brannej povinnosti,
- f) usnášať sa na zákonoch, ktorými sa ukladajú nové trvalé finančné bremená občanom,
- g) vydávať zákony o organizácii súdov, o ich pôsobnosti a príslušnosti a o súdnom pokračovaní,
- h) udeľovať súhlas s medzinárodnými smluvami obchodnými alebo s takými, ktoré ukladajú štátu alebo občanom bremená, a so smluvami mierovými.

§ 25.

(1) Návrhy zákonov môže podávať vláda, štátna rada alebo členovia snemu.

(2) Ku každému návrhu zákona musí byť pripojené odôvodnenie a návrh na úhradu.

§ 26.

(1) Prezident republiky je povinný odhlasovaný zákon do 15 dní podpísať alebo ho vrátiť snemu so svojimi pripomienkami na nové rokovanie.

(2) Ak snem v prítomnosti 2/3 všetkých poslancov 3/5 väčšinou prítomných bez zmeny sa usniesol na tom istom zákone, musí byť vyhlásený.

§ 27.

V každom zákone a nariadení s mocou zákona sa má určiť, ktorý člen vlády ho vykoná.

§ 28.

Zákon podpisuje okrem prezidenta republiky predseda snemu, predseda vlády a aspoň minister, poverený jeho vykonaním.

§ 29.

(1) Pre platnosť zákonov a nariadení s mocou zákona je potrebné, aby sa vyhlásily spôsobom, ktorý určuje osobitný zákon.

(2) Zákon treba vyhlásiť do 8 dní po podpísaní prezidentom republiky.

§ 30.

(1) V čase od rozpustenia snemu alebo od uplynutia jeho volebného obdobia až do ustavenia nového snemu, robí neodkladné opatrenia, snemu vyhradené, osobitný výbor snemu.

(2) Výnimky a podrobnosti určuje ústavný zákon.

HLAVA TRETIA.

Prezident republiky.

§ 31.

(1) Prezidenta republiky volí snem.

(2) Za prezidenta môže byť volený štátny občan, ktorý je voliteľný do snemu a v deň voľby má aspoň 40 rokov.

(3) Tú istú osobu možno len dva razy za sebou voliť za prezidenta.

§ 32.

(1) K platnosti voľby je potrebná prítomnosť 2/3 všetkých poslancov v čas voľby a 3/5 väčšina prítomných. Volí sa lístkami bez rozpravy na verejnom zasadnutí.

(2) Ak z kandidátov ani jeden nedosiahne 3/5 väčšiny prítomných poslancov, volí sa znova medzi dvoma kandidátmi, ktorí dosiahli najväčší počet hlasov. V tomto prípade na vyvolenie stačí jednoduchá väčšina. Ak je pri druhej voľbe rovnosť hlasov, rozhoduje los.

§ 33.

(1) Funkčné obdobie prezidenta republiky trvá sedem rokov a začína sa dňom složenia prísahy.

(2) Snem vykoná voľbu najneskôr 14 dní pred vypršaním funkčného obdobia predošlého prezidenta.

§ 34.

Prezident republiky ujíma sa svojho úradu pred snemom touto prísahou: „Prisahám na Boha Všemohúceho a Vševedúceho, že ako prezident Slovenskej republiky budem verným

strážcom ústavy a zákonov, že budem mať vždy pred očami mravné a hmotné povznesenie ľudu a povediem štát tak, aby sa v ňom uplatňoval duch kresťanskej lásky a spravodlivosti. Tak mi Pán Boh pomáhaj !“

§ 35.

Prezident republiky nemôže byť členom snemu.

§ 36.

Ak prezident umre, vzdá sa, alebo trvale nemôže plniť svoju funkciu, snem do 30 dní vyvolí nového prezidenta.

§ 37.

(1) Kým niet prezidenta, alebo ak prezident dočasne nemôže vykonávať svoj úrad, funkciu hlavy štátu vykonáva predseda vlády.

(2) Ak dojde k demisii vlády v čase, keď niet prezidenta, rozhodne o demisii vlády a urobí opatrenie o dočasnom vedení vládnych vecí predsedníctvo snemu.

§ 38.

(1) Prezidentovi republiky prislúcha:

- a) reprezentovať štát navonok, prijímať a poverovať diplomatických zástupcov, uzavierať medzinárodné zmluvy,
- b) vyhlasovať stav brannej pohotovosti štátu a so súhlasom snemu vypovedať vojnu a uzavierať mier,
- c) svolávať a rozpúšťať snem a vyhlasovať zasadanie snemu za skončené,
- d) vrátiť snemu odhlasované zákony s pripomienkami,
- e) podpisovať zákony a nariadenia s mocou zákona,
- f) adresovať snemu posolstvo,
- g) vymenúvať a prepúšťať ministrov,
- h) vymenúvať všetkých vysokoškolských profesorov a sudcov, ďalej štátnych úradníkov a dôstojníkov troch najvyšších stupní,
- i) funkcia najvyššieho veliteľa armády,
- j) právo podľa § 72 a dišpenzácie, hlave štátu vyhradené,
- k) udeľovať rády a vyznamenania,
- l) udeľovať dary a penzie z milosti,
- m) právo zúčastňovať sa na zasadnutí vlády, štátnej rady, žiadať o ich svolanie a predsedáť im.

(2) Všetka moc vládna a výkonná, nakoľko ústavou nie je, alebo neskoršie vydanými zákonmi nebude výslovne vyhradená prezidentovi republiky alebo štátnej rade, prislúcha vláde.

§ 39.

(1) Prezident nie je zodpovedný za výkon svojej funkcie.

(2) Prezidenta môže počas jeho funkčného obdobia trestne stíhať štátna rada na obžalobu snemu len pre vlastizradu. Trestom môže byť strata úradu prezidentského a strata spôsobilosti tohoto úradu znovu nadobudnúť.

(3) Podrobnosti určuje osobitný zákon.

§ 40.

K platnosti každého prezidentovho vládneho aktu sa vyžaduje spolupodpis príslušného ministra.

HLAVA ŠTVRTÁ

Vláda.

§ 41.

- (1) Vláda sa skladá z predsedu a z ministrov.
- (2) Prezident menuje predsedu vlády a ministrov a určuje, ktoré ministerstvá spravujú jednotliví ministri.
- (3) Počet a obor pôsobnosti jednotlivých ministerstiev určuje osobitný zákon.

§ 42.

Členovia vlády pred prevzatím svojho úradu složia do rúk prezidentových túto prísahu:

„Prisahám na Boha Všemohúceho a Vševedúceho, že budem svedomite a nestranne plniť svoje povinnosti a zachovávať zákony. Tak mi Pán Boh pomáhaj!“

§ 43.

Vláda môže vydávať nariadenia na vykonávanie určitých zákonov a v ich medziach.

§ 44.

(1) Ak na zamedzenie nenahraditeľnej ujmy vážne hospodárske, finančné alebo politické záujmy štátu vyžadujú neodkladné opatrenia, vláda ich môže vydať nariadením s mocou zákona s výnimkou vecí, ktoré patria do výlučnej právomoci snemu, alebo ktoré podľa ústavy má upraviť zákon.

(2) Takéto nariadenie platí len vtedy, ak ho podpíše väčšina členov vlády a prezident republiky.

(3) Nariadenie s mocou zákona súčasne s jeho vyhlásením predloží predseda vlády snemu, Snem môže do troch mesiacov vysloviť s ním svoj nesúhlas, ktorý sa vyhlasuje podľa § 29 s udaním dňa, ktorým nariadenie stráca svoju platnosť, alebo môže nariadenie zmeniť a vydať ho ako zákon.

§ 45.

Vláda vyvolí zo svojich členov zástupcu predsedu. Ak by on nemohol zastupovať predsedu, zastupuje ho vekom najstarší člen vlády.

§ 46.

(1) Vláda rozhoduje v sbore, ktorý sa môže usnášať, ak okrem predsedu alebo jeho zástupcu je prítomná väčšina jej členov.

(2) Podrobnejšie ustanovenia o rokovaní vlády vydá vláda usnesením so schválením prezidenta republiky.

§ 47.

(1) Vládne nariadenie podpisuje predseda vlády a príslušný minister.

(2) Vládne nariadenie má sa vyhlásiť spôsobom, ktorý určuje osobitný zákon (§ 29).

§ 48.

Snem môže vládu alebo jej jednotlivých členov volať na politickú zodpovednosť a vysloviť jej alebo niektorému členovi vlády nedôveru.

§ 49.

- (1) Ak predseda alebo člen vlády úmyselne alebo z hrubej nedbanlivosti vo svojej úradnej pôsobnosti poruší ústavný alebo iný zákon, je trestne zodpovedný.
- (2) Právo obžaloby prislúcha snemu a trestné pokračovanie vykonáva štátna rada.
- (3) Podrobnosti upravuje osobitný zákon.

§ 50.

Člen vlády nesmie byť členom orgánov zárobkových spoločností.

HLAVA PIATA.

Štátna rada.

§ 51.

Štátna rada sa skladá takto: šesť členov menuje prezident republiky, desať členov vysielia Hlinkova slovenská ľudová strana, po jednom členovi vysielajú registrované strany národnostných skupín a stavy; ďalšími členmi sú: predseda vlády a predseda snemu.

§ 52.

Štátnej rade prislúcha:

- a) zisťovať, či nastala skutočnosť, ktorá prezidentovi republiky trvale znemožňuje plniť jeho funkciu (§ 36),
- b) trestne stíhať prezidenta republiky (§ 39),
- c) trestne stíhať predsedu a členov vlády (§ 49),
- d) zostavovať kandidátnu listinu pre voľby do snemu,
- e) rozhodovať o strate poslaneckého mandátu na návrh predsedníctva snemu,
- f) podávať snemu návrhy zákonov,
- g) podávať prezidentovi republiky a vláde dobrozdania vo veciach politických, kultúrnych a hospodárskych.

§ 53.

Člen štátnej rady pred započatím svojej činnosti složí do rúk prezidenta republiky túto prísahu:

„Prisahám na Boha Všemohúceho a Vševedúceho, že budem svedomite a nestranne plniť svoje povinnosti a zachovávať zákony. Tak mi Pán Boh pomáhaj!“

§ 54.

- (1) Funkčné obdobie štátnej rady je trojročné.
- (2) Prezident republiky svolá ustavujúcu schôdzku štátnej rady, na ktorej sa vyvolí predseda a ostatní funkcionári.

§ 55.

- (1) Členovia štátnej rady požívajú imunitu ako poslanci (§ 16),
- (2) Ak je členom štátnej rady poslanec, o jeho vydaní rozhoduje snem.

§ 56.

Členovia štátnej rady môžu svedčiť o veciach, o ktorých sa dozvedeli v svojej funkcii, len so súhlasom štátnej rady, a to i keď nie sú už jej členmi.

§ 57.

- (1) Štátna rada rozhoduje v sboře, ktorý sa môže usnášať, ak okrem predsedu alebo jeho zástupcu je prítomná väčšina jej členov. Usnáša sa väčšinou hlasov.
- (2) Podrobnosti o štátnej rade určuje osobitný zákon.

HLAVA ŠIESTA.

Politické strany.

§ 58.

(1) Slovenský národ zúčastní sa štátnej moci prostredníctvom Hlinkovej slovenskej ľudovej strany (strany slovenskej národnej jednoty).

(2) Podrobnosti o vzniku, složení a právomocí orgánov strany určuje osobitný zákon.

§ 59.

(1) Národnostná skupina sa zúčastní štátnej moci prostredníctvom svojej registrovanej politickej strany, ak ona môže byť pokladaná za predstaviteľku politickej vôle celej národnostnej skupiny.

(2) Podrobnosti určuje zákon.

HLAVA SIEDMA.

Stavovské zriadenie.

§ 60.

(1) Občania podľa svojho povolania sa sokupujú do týchto stavov:

- a) poľnohospodárstva,
- b) priemyslu,
- c) obchodu a živností,
- d) peňažníctva a poisťovníctva,
- e) slobodných povolání,
- f) verejných zamestnancov a osvetových pracovníkov.

(2) Každý stav sa skladá z osobitnej skupiny zamestnávateľov a zamestnancov.

§ 61.

(1) Každý občan musí byť organizovaný v niektorom stave, ale funkciu môže mať len organizovaný príslušník politickej strany.

(2) Výnimky určuje zákon.

§ 62.

Stavy sa starajú o hospodárske, sociálne a kultúrne záujmy svojich složíek, najmä o zvýšenie ich výkonností a životnej úrovne, o úpravu pracovných pomerov, o vyrovnanie a usmerňovanie záujmov medzi stavmi, medzi výrobcami a spotrebiteľmi a o riešenie prípadných sporov medzi zamestnávateľmi a zamestnancami.

§ 63.

(1) Stavy sa organizujú na princípe samosprávnom.

(2) Otázky organizácie, činnosti, právomocí stavov a štátneho dozoru nad nimi určuje osobitný zákon.

HLAVA OSMA.

Územná samospráva.

§ 64.

(1) V správe štátu zúčastnia sa občania prostredníctvom orgánov územnej a stavovskej samosprávy. Pri tom treba mať náležitý ohľad na záujmy inonárodných skupín.

(2) Podrobnosti určuje osobitný zákon.

HLAVA DEVIATA.

Súdnictvo.

§ 65.

(1) Súdna moc prislúcha štátnym súdom a osobitným súdom. Ich organizáciu, obor ich pôsobnosti, ich príslušnosť a pokračovanie pred nimi upravujú osobitné zákony.

(2) Nikto nesmie byť zbavený svojho zákonného sudcu.

(3) Výnimočné súdy možno zriadiť len pre pokračovanie v trestných veciach, len v prípadoch zákonom vopred určených a len na čas obmedzený.

§ 66.

(1) Súdnictvo vo všetkých inštanciách je oddelené od správy.

(2) Osobitné zákony určujú, ktoré správne úrady majú súdnu moc vo veciach, odkázaných na trestné pokračovanie policajné alebo finančné.

(3) Právomoc vojenských súdov možno rozšíriť na civilné obyvateľstvo len počas vojenného stavu podľa zákonných ustanovení a len na činy v tejto dobe spáchané. Vo výnimočných prípadoch možno nevojenské ozbrojené štátne orgány na určitom území podrobiť právomoci vojenských súdov.

(4) Vo všetkých prípadoch, v ktorých správny úrad podľa zákona rozhoduje o súkromnoprávných nárokoch, strana, ktorá je týmto rozhodnutím dotknutá, môže sa po vyčerpaní opravných prostriedkov domáhať nápravy pred štátnymi súdmi, ak to nevylučuje zákon.

(5) Riešenie sporov vo veci oboru pôsobnosti medzi súdmi a správnymi úradmi upravuje zákon.

§ 67.

(1) Sudcovia sú nezávislí v svojej sudcovskej funkcii a viazaní sú len zákonom.

(2) Podrobnosti o služebných pomeroch sudcov, najmä o ich disciplinárnej zodpovednosti a o podmienkach, potrebných na dosiahnutie miesta sudcu z povolania, určujú osobitné zákony.

§ 68.

Sudcovia z povolania sú ustanovovaní na svoje miesta vždy trvale; proti svojej vôli môžu byť preložení alebo daní do výslužby len v prípadoch novej súdnej organizácie v dobe zákonom určenej alebo na základe právoplatného rozhodnutia, ktorým môže byť vyrieknuté i pozbavenie sudcovského úradu; do výslužby môžu byť daní na základe právoplatného rozhodnutia i v tom prípade, keď dosiahnu veku zákonom určeného. Podrobnosti určuje osobitný zákon. Tento zákon určuje i podmienky, pri ktorých môže byť sudca z povolania suspendovaný z úradu.

§ 69.

Sudcovia z povolania nesmú mať iných funkcií platených stálych alebo občasných, nakoľko zákon nedovoľuje výnimky.

§ 70.

Rozsudky sa vynášajú menom Republiky.

§ 71.

Sudcovia pri rozhodovaní majú skúmať platnosť vládnych nariadení; pri zákonoch a nariadeniach s mocou zákona môžu skúmať len to, či boli riadne vyhlásené.

§ 72.

Prezidentovi republiky prislúcha právo udeľovať milosť, najmä odpúšťať alebo zmierňovať tresty, uložené trestnými súdmi a disciplinárnymi vrchnosťami a právne následky takýchto odsúdení, počítajúc do toho aj zahladenie odsúdení, a - s výnimkou trestných činov, ktoré sa stíhajú len súkromnou obžalobou, - nariaďovať, aby sa súdne trestné pokračovanie nezavádzalo, alebo aby sa zastavilo.

§ 73.

Zodpovednosť štátu a sudcov za náhradu škody, ktorú títo zapríčinili tým, že porušili právo vo svojej sudcovskej funkcii, určuje osobitný zákon.

§ 74.

- (1) Ochrana proti rozhodnutiam správnych orgánov poskytuje správne súdnictvo.
- (2) Štát a vinný štátny orgán (zamestnanec) ručí za škodu, spôsobenú nezákonným výkonom verejnej moci.
- (3) Podrobnosti určujú osobitné zákony.

HLAVA DESIATA.

Povinnosti a práva občanov.

§ 75.

- (1) Každý občan mužského pohlavia je podrobený vojenskej službe alebo s ňou spojenej pracovnej povinnosti a je povinný mať účasť v obrane štátu.
- (2) Každý občan mužského pohlavia je podrobený predvojenskému a povojenskému výcviku.
- (3) Na obranu štátu každý občan bez rozdielu pohlavia je podrobený pomocnej službe a môže byť na výcvik pre túto službu povolávaný.
- (4) Spôsob, druh a trvanie vojenskej, pracovnej a výcvikovej povinnosti a výnimky určuje osobitný zákon.

§ 76.

Práca duševná alebo telesná je občianskou povinnosťou.

§ 77.

Každý občan je povinný platiť dane, dávky a poplatky na základe zákona.

§ 78.

Občania sú povinní plniť úlohy svojho povolania, pomáhať verejným orgánom v ich činnosti, plniť funkcie, ktoré majú na základe zákona alebo z príkazu úradov.

§ 79.

- (1) Vlastníctvo má sociálnu funkciu a zaväzuje majiteľa narábať s ním v záujme všeobecného dobra.
- (2) Súkromné vlastníctvo možno obmedziť len zákonom.

§ 80.

Občania sú povinní starať sa o výchovu a školenie svojich detí, aby sa stali z nich dobrí občania štátu.

§ 81.

(1) Všetci obyvatelia bez rozdielu pôvodu, národnosti, náboženstva a povolania požívajú ochranu života, slobody a majetku.

(2) Obmedzenie týchto práv je prípustné len na základe ustanovení zákonov.

§ 82.

(1) Osobná sloboda a domáci pokoj sa zaisťuje v medziach ustanovení zákonov. Nikto nesmie byť potrestaný pre chovanie sa, ktoré neporušilo právoplatnú trestnú normu a ktorého trestnosť nebola už vopred zákonom alebo zákonitou normou určená.

§ 83.

Listovné tajomstvo môže byť obmedzené len zákonom.

§ 84.

Shromažďovacie, tlačové a spolčovacie právo sa zabezpečuje v medziach zákonných ustanovení.

§ 85.

Sloboda vierovyznania, prejavu mienky, vedeckého bádania a umenia sa zabezpečuje, nakoľko nenarádza na ustanovenia zákonov, verejného poriadku a kresťanských mravov.

§ 86.

Manželstvo, rodina a materstvo sú pod zvýšenou ochranou právneho poriadku.

§ 87.

(1) Práca je chránená.

(2) Vykorišťovanie sociálne slabých občanov sa zakazuje.

(3) Výška mzdy má byť primeraná pracovnému výkonu so zreteľom na rodinné pomery.

(4) Rušenie a organizovanie rušenia práce sa zakazuje.

(4) Podrobnosti určuje osobitný zákon.

HLAVA JEDENÁSTA

Cirkve.

§ 88.

Každému sa zabezpečuje právo voľne plniť náboženské povinnosti, nakoľko to neodporuje ustanoveniam zákona, verejnému poriadku a kresťanským mravom.

§ 89.

Všetky cirkve a náboženské spoločnosti uznané štátom sú verejnoprávnymi korporáciami, s vlastnou správou a vlastným majetkom.

§ 90.

Vyučovanie náboženstva na ľudových a stredných školách je povinné a deje sa kvalifikovanými príslušníkmi cirkví pod dozorom štátu.

HLAVA DVANÁSTA. Národnostné skupiny.

§ 91.

- (1) Občania môžu sa voľne hlásiť k svojej národnosti.
- (2) O príslušnosti občanov k národnosti vedie sa kataster.
- (3) Zmeny v národnostnom katastre môžu sa diať len v medziach zákona.
- (4) Podrobnosti určuje zákon.

§ 92.

- (1) Každá činnosť smerujúca k odnárodneniu je trestná.
- (2) Podrobnosti určuje zákon.

§ 93.

- (1) Národnostné skupiny, ktoré sa na území Slovenska udomácnily, majú právo kultúrne a politicky sa organizovať pod vlastným vedením.
- (2) Národnostné skupiny a ich členovia (§ 91) so svojím materským národom môžu nadväzovať a pestovať kultúrne styky.

§ 94.

Národnostné skupiny majú právo užívať vo verejnom živote a v školách svojho jazyka, o čom sa vydá osobitný zákon.

§ 95.

Práva národnostných skupín, uvedené v ústave, platia natoľko, nakoľko také isté práva v skutočnosti požíva i slovenská menšina na území materského štátu príslušnej národnostnej skupiny.

HLAVA TRINÁSTA. Rozličné ustanovenia.

§ 96.

Ústavným zákonom je každý zákon, ktorý je ako taký označený a bol odhlasovaný kvalifikovanou väčšinou (§ 21).

§ 97.

- (1) Zákony a nariadenia s mocou zákona, ktoré odporujú ústave alebo iným ústavným zákonom, sú neplatné.
- (2) Ústava a iné ústavné zákony môžu byť menené alebo doplnené len zákonmi, ktoré sú označené za ústavné.

§ 98.

- (1) O tom, či zákony a nariadenia s mocou zákona vyhovujú ustanoveniu § 97 ods. 1, rozhoduje ústavný senát.
- (2) Ústavný senát sa skladá zo senátnych prezidentov Najvyššieho súdu a Najvyššieho správneho súdu. Predsedom senátu je prvý prezident Najvyššieho súdu.
- (3) Podrobnosti určuje osobitný zákon.

§ 99.

(1) Zákony a nariadenia strácajú platnosť najneskoršie koncom januára, ktorý nasleduje po 25. roku od ich vyhlásenia, ale ak sú zpred 14. marca 1939, najneskoršie koncom januára 1950, Vláda môže ich platnosť predĺžiť o 25 rokov ich novým vyhlásením v zbierke na vyhlasovanie určenej a v jazyku štátnom. To isté právo prislúcha iným orgánom štátu, ak ide o právne predpisy, ktorých vydávanie patrí do ich pôsobnosti.

(2) Platnosť zákona možno takto predĺžiť len, ak zákon svoje trvanie sám výslovne neobmedzuje.

(3) Skorší predpis možno platne meniť počnúc rokom 1950 len tak, že sa súčasne vyhlási nové znenie celého predpisu, ktorý je zmenou priamo dotknutý.

§ 100.

(1) Terajší snem ostáva v činnosti, kým sa neustaví nový. Dokiaľ nebude vyvolený ústavou určený počet poslancov, pre platné usnášanie je rozhodujúci počet poslancov ústavodarného snemu.

(2) Funkčné obdobie ústavodarného snemu skončí sa najneskôr 31. decembra 1943.

§ 101.

Prvého prezidenta republiky vyvolí snem do 90 dní po účinnosti tohoto zákona.

§ 102.

Všetky ustanovenia právnych predpisov, ktoré sú v rozpore s touto ústavou, alebo s existenciou samostatnej Slovenskej republiky, strácajú platnosť.

§ 103.

Zákon tento nadobúda účinnosti dňom vyhlásenia a vykoná ho vláda.

Dr. Sokol v. r.

Dr. Tiso v. r.

Dr. Tuka v. r.

Dr. Fritz v. r.

Dr. Ďurčanský v. r.

Medrický v. r.

Dr. Pružinský v. r.

Stano v. r.

Sivák v. r.,

Čatloš v. r.,

Tlač: Andrej v Bratislave, Trieda kráľa Alexandra č. 12,